Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De sacramentis in genere - Cod. Ettenheim-Münster 199

Santi, León

[S.l.], 1632-1633

Qvaestio VII.

urn:nbn:de:bsz:31-117164

Visual Library

ctiam ex gloria si perfecta notitia obtinet, ge remanebit eadem ne obtinet, si quis appre=
hendat se Dei veritatem quodammodo propriis bonis v.g: quatenus in panem si Deus sit
atq ita talem bombatem concurrentiam apprehendat sibi nihil vel parum cogitabit mali=
tia peccati, tunc si velit Deum non se habebit actum ex plena cognitione ac perfecta a recta
e deliberata, si deinde attendat etiam bonum ad malitiam et sic cum perfecta malitia adversa
cognoscing velit Deum non se sine dubio peccabit gravius cum perfecta deliberatione et qui=
dem potentia peccare ge adhuc apparet ratio eadem boni et recurrentis quatenus illud non
Deidem nunquam cum carentia proprii damni ac miseria., ita ergo vel peccavit
Angelus, et aliqua probabilitas oriatur, vel saltem ut fatemur contingit sic peccare
cero impossibile ab intrinseco, volendo Dei aequalitatem & sic voluntas venari circa tale
impossibile deliberate et ex pleno sensu esset ~~ut~~ gravius peccatum.

Haec solutio aliarum primorum ex quarum futa et magis apparet
veritas in sentia.

QUAESTIO VII.

Solutio alia obiectio qua oritur ex significatione partaeuda: Velle.

Impugnat Fasquez nram relicorum cap: 3 vbi ait nullus actus voluntatis obiectus quem
se sub ratione aut rationalis sed et absolutus hoc quod nullus actus quem in voluntate,
qui exercitatur sub per Velle et ipsum rectificat actum qui est in ratione subiectum ipsius
actus voluntatis, sicut per Dolos, Questus mercatorum, et nullus actus in nre qui expli=
cet per videre et sit rationalis nec in intellectu et actus quem exercuerit per intelligere
sed per video et per illego, verba a. videre et intelligere non rectificant actum quem habeo
sed non habeo sic ergo de voluntate et facultatibus appetitivis, deinde nullus actus voluntatis
qui ferat in obiectum bonum aut malum apprehensum tantum sub ratione sit bonum aut mala
quemadmodum a. obiectum colorum et calor sublimen et obiectum intellectus est omnem et verum non ratione
falsum ita etiam voluntatis in prosequendo et bonum et in fugiendo malum & neut actus
vitandi quem quis quomodo tempore habet non fert, in ~~bonum sed~~ colorem, qua sub ratione nec intellectus
in verum facit verum aut divinum actus a. nec verum ~~ita voluntatis~~ haec Fasquez.

Respondeo ad ea Fasquez objecit ipsi: sicut nos notat, in colore non sub ratione sit
ita nec actus voluntatis fertur in bonum sub ratione sit bonum, nec actus quidem ipsa
in obiectum sub ratione sit malum & ingenuam et nulla in obiectum voluntatis sub ratione sit
vel si possibile est adhuc reperiri actualem eadem obiectum resultantem ad actum voluntatis
quae cum sit gloria multo perfectior et virtuosior respectu boni magnitudinis quam integra gloria
extendit etiam ultra quam quae sic in totum sit in obiectum et actus et sed etiam ad naturam
nec absolute nec sub ratione etiam immutabili alia et obtinet omnis actum quod
eadem realem vel absolute vel sub ratione hinc tra actualitatem ac perfectionem rationalem
respectum per Illectum et proportionis ad ipsa voluntate, ita ~~retractatur~~ ne.

Tertium ad dicebat Fasquez, id omnem actum quae in voluntate sunt explicari per
Dolo a. per Velle et negando tam actus abrolutus necessitate quam efficax rationalis dicitur
quae se fruente ea jam obiectum explicari et per Dologa et ergo in voluntate sunt, et ergo
et etiam explicari secundum actus rationalis per Velle et per Velle tantum quae et ga hu=
manum modum vocat

uiusmodi voces bellem & bellertas significant imperfectum actum voluntatis qualis est actus absolutus inefficax & intentatus efficax comparatus actus efficacis absoluti, interdum a verbum bellem significat actum retributionis sumitur se tenente ex parte ipsius actus qui est ut scilicet si poterit, dicit igitur significato harum ac similium vocum ex qua attinetur varia alia participia adverbia & iuncta, aliisque circumstantiis ac modis de quibus sermo, poterit tamen aliqua exempla ac quales quaedam regulae proponi quibus tanta quantitate, poterit aliquo pacto illegi prorsus perfecte quando & quomodo & quomodo vocabulum accipi modo optativo ita ut per ipsas significat actus ipsius voluntatis quando modo subjunctivo ut aiunt ita ut ~~ita~~ significet in quem affectus voluntatis ipsius ad actus quidem, imo igitur quando verbo bellem exponit utinam ut eum quid utinam bellem significat affectus ipsius per utinam per utinam quo voluntas vult habere ~~habuit~~ conem significata per bellem, inuenitur etiam eodem modo optativo dicit utinam amarem Petrum significat e. affectus ipsius voluntatis per utinam & per alias particulas significat amor Dei qui decoratur, similiter cum dicit utinam viderem patrem meum mortuum per utinam significat, denique non ipsum per reliquas voces significat visio in ipsius patris videntis.

Heterum inter Latine ait e. aliquando illam vocem bellem significare actum ut flexum voluntatis ut cum dico utinam bellem bonum Petro significat vi quid actus reflexus ad amorem Petri, sed verum & ipse non dicunt quia actus ille reflexus in affectu ipsius significat per utinam per bellem ac significat obiectum perfectum proprium affectum quod significat amor erga Petrum bonum exprimens, ideo si ponat bellem absolute significat actus voluntatis prae absolute inefficax extra ~~ote~~ ~~ipsum~~ efficax ipsum ut in potestate volentis viuere potentiam dicit vellem illius bonum, vellem ambulare, vellem ire, longe, sha vero verba quae non ut importa ad significandum actum voluntatis sed actus alterum quorum non significant eos actus ipsius voluntatis significant in ipsum voluntatem exercendi eos ut ita dicam ambulandi, videre meum patrem non significat ipsum actus voluntatis simplicis & ipsum ipsius voluntatis absolutae & inefficax ambulandi videndi &c. 3tio si verbo bellem adiungatur participium tunc significat e. magis dubia & huic in his casibus perfect maxime significato alterutrae, id est ex aliis circumstantiis & iunctis non videtur sed dubia quando ponit bellem tu ut significaret amarem vos si vellem bonum Petro si me diligeret, significat e. amor magnus & fortis ipsius perfecte ac si viderem amarem Petrum si ille me amaret, cum e. significat aliquam sub ratione futurum & in ea proportione nihil aliud potest significari sub ratione futuri quam magis amor erga Petrum tunc in his illegis amor significabit, quando vero aliquid studeretur ipsi voluntatem non sed ratione rei & magis ancepsus: vellem prodigere pecuniam si obiectum, sic e. significat ex ponta ratione quod dicit cum tunc vellem prodigere pecuniam & tunc narrat me quasi historiae ordinem ipsum quo vendo me voluntum prodigere pecuniam si ratio illa duarum rationum subsistere & ut etiam ~~ipsum~~ affectus ipsius in voluntate quae volum nunc prodigere tunc in duas cum multomiraque quia hic & simile & imponere ipsis significari ipsum affectum facientis aliquid tunc quando ponitur ratio, imo & significat voluntatem actus v: g: quod ipsum

futura

futura quando ad ratio multiplex posset proferri propositio sine velleitate quando prodigere pecunias si divites essem, idem ratio quando vellem prodigere pecunias si ea ratio poneret, quando enim expressa non vellem prodigere de ignorantia et quia significat affectum prius prodigendi tunc sub ratione, ado quia nunquam quando ponit velleitas absolute sine ratione significat vel designat actum sientem, sed etiam quando ponit ratio si aliquando alia actio antecedat verbo vellem quae potest elligi futura subratione v.g. vellem prodigere de ijs tro quia cum proximus talis aliqua praestitio sine numero erit absolute de actione futura si ratio poneret, non ratio de oppositio et tri ille qui profert putat se rem ducere et ignorantia et quia ratio iudicium prius de actione futura subratione aliquin secretae falsum ducere v.g. si quis cum difficultate proposuit Christum coram tyranno fateri si ille mortem intentet ad ea iorque diam negavit quia ratio si talis proportum re negatur ut pp. experiam quam erit cum ergo dicit vellem fateri Christum et Ex. quia si aliquet morte proponta cogent me ad negandum veritatem ducere putat et in quia explicitum iudicium de affirmatione fidei futura sub ratione sed quia significat affectum et propositum prius et sic in aliis similibus casibus et ratio dicendum et in propositionibus quibus verbo vellem adiungit aliqua alia actio distincta a voluntate significata per vellem significari affectum voluntatis sientem.

Maior adhuc difficultas est de aliis verbis quae potest accipi modo optativo et subiunctivo quando proferuntur rationaliter sine velleitate quale enim est penes et significat v.g. ambularem et fugerem, loquerer si amicus adesset, prodigerem pecunias si essem dives, iuverem si talis adesset, in his ergo propositionibus quae significant non prius sentire maxime ex circumstantiis personarum loci modi particularium et etiam aliarum quae adiungunt si quis a. diceret prodigerem pecunias si essem dives apponta alia particula (ceteris modis subiunctivis et optativis) quae indicat, quae dicit futurum sub ratione iudicium, nunquam quia cum set divitis ac religiosus occideren Petrum qui me gravi iniuria affecit si essem religiosus significat eodem modo ut iudicare quia est futurum hoc quia quando iudicat de futuro per modum narrationis, ita vero si quis varando modes aliquid simpliciter diceret v.g. occidem Petrum si essem dives tali ora qui mihi peg. significat voluntatem sientem de occisione futura sub ratione, notis stag. cabis et Dei per vellem diversa nomina significantur potest actus qui est prius in voluntate et nunquam aliqua ratio. ex dictis ergo patet quomodo inter has propositiones si ut colligi quia vellem et tuaqlis si possibile est in alias propositiones significari vino prius quia haec tendere debet in colorem actus sic dicti, in posterior vero significari voluntatem prius quia sic: haec tendere ut in illa obtinere sub ratione impossibili futura hic pro ratione ne as actionem opinionem faciunt.

Nunc ad ea quae dicit Valentia, sic ait: mihi videtur hoc nomen velleitatis seu vellem si dicitur non actus significari sine notari primo et radio et iudicium quia affirmant quod certum factum et expectatum in tali casu et hunc actum tunc aliquis exercet cum dicit rationali ter velle, aliquid prodde faciatque ait per actum velleitatis deliberare aliquem sic electurum et facturum si ita ubi iudicaret quam deliberandum dat et radio actum, ado quia actus

voluntatis

voluntatis ñ qui tunc exercet ea quæ i. potest elicere circa id, cum impossibile esse aliquo
saltem qui impossibile apprehenderet falso tanquam possibile, dicit actu secundum rectam
rationem esse illud velle, prions quæ quis affirmat fore peritatem rationem et per eteam velleet
absolute illud obtinere, nam actu n vult, qd cognoscit esse impossibile, 7 hic esse voluntatis
aliquo actu absoluto quem quis habet actu cum velle dicit rationaliter esse hic hic etiam actu
pro esse actum illum voluntatis actu qui esse obtinere prions velle aliquo rac huiusmodi actu
tangit peccatum mortale. qui abeo qui vult aliquid rationaliter, id est per velleitate
de esse impossibile ñ exercere actum illum voluntatis circa impossibile, hæc valentia.

Sed tra. ad dicendum est rigitur per velleitatem actu finis quo voluntas vehitati
quod impossibile sub ratione ei possibile. Confirmat: quia ergo etiam explicando per
velleitatem actum voluntatis sine radicio qd reperiri valentia imo hinc sud cum Deo ere
litatem oppositam: q: velleitatem potius ponere mortem quam negare finem si tyrannus me
coerceret, et supra dicimus, ergo dicit falsum esse qd quando dico velleitatem esse tangit si possibile
est hanc de facto actum absolutum in voluntate quo velim alium actum absolutum vo
luntatis quem ego possum habere si apprehendam falsum illum impossibile et possibile esse
de facto verius posita ratione, hoc inquam, falsum esse qd quando volunt ita aliquid impos
bile sub ratione possibilitatis ñ volunt velle per actum reflexum huiusmodi actum actum
voluntatis quem ecclesia elicere si apprehendam impossibile et possibile, et tunc habet tale
cogitatum de illo actu quem possunt habere si apprehendam impossibile et possibile & neg
cam illum actum per alium actum reflexum absolutum velle, in hoc igitur aliquid obtinere
et illud id indicam esse impossibile per cognoscimus sub aliqua ratione boni dicit etiam illud esse obtinere
velitum et id aliquo actu quem possunt elicere si apprehendam falso illud impossibile et possibile
dicam ponam aliquem qui habet talem actum rationalem, velleitatem esse tangit si est possibile
et habet etiam talem actum quo certo credimus nullum esse qui possit apprehendere impossi
le esse possibile, tum ne: ita adhuc est velleitatem esse tangit si possibile est. Ergo ita cum non haberet actu
absolutum et rationem circa aliquem actum quem cognoscit se posse elicere si falso apprehenderet impossibile esse possibile et sic diceret si velle rationaliter &c. hæc satis.

QUÆSTIO VIII

Utrum possit dari in voluntate gravis omissio?

Longa quæstionis est: primo post voluntas omittere aliquem actum præceptum peccando
moraliter absque eo positive velit committere aut habet alium actum contrarium qui
sit incompatibilis cum actu præcepto et sequenter sit causa seu occasio omittendi, quæstio
erit supponendo ex parte illecti cognitionem indifferentem, hoc est repentanam abstrahendo
sub ratione boni et mali quæ sufficiat ad libertatem, ponamus enim non advertit illecti cum
primo quod præceptum audiendi sacrum obligat, an tunc voluntas libere et per segnem culpabi
liter potest omittere volitionem Sacri absque eo qd habet alium actum quo aut vult ñ audire aut
nolit audire aut velit aliquid aliud incompatibile cum actu præcepto et si velit interea hi vagis
dere de eo quod mere quia Sacrum est audiendum.

Pro omnibus negatis rationes pro hac opinione sumi poterunt ex abstractibus ad
primam opinionem.

Sed opinio est vera